

Piotr Lenartowicz

"Christologie : essai dogmatique :
l'homme Jésus", Ch. Duquoc, Paris
1968 : [recenzja]

Collectanea Theologica 40/1, 180

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ch. DUQUOC. *Christologie. Essai dogmatique. L'homme Jésus*, Paris 1968, Les Editions du Cerf, s. 338.

W tomie *L'homme Jésus* o. Chrystian Duquoc OP, wykładowca Wydziału Teologicznego w Lyonie, podaje pierwszą część swej nowej syntezy chrystologicznej. Stosując się do współczesnych wymagań metody teologicznej autor rozpoczyna od przedstawienia materiału biblijnego. Pierwszą część książki stanowi analiza danych ewangelicznych w aspekcie chrystologicznej ich zawartości. Styl teologii biblijnej uwidacznia się tu najwyraźniej. O. Duquoc nie tylko bierze pod uwagę zasady i osiągnięcia współczesnej egzegezy, ale potrafi również krytycznie ustosunkować się do skrajnych koncepcji bultmannizmu.

Druga część książki to traktat dogmatyczny. Strukturę jego wyznaczają kolejno przez autora omawiane biblijne „imiona” Mesjasza, a więc Proroka, Sługi (Jahwe), Syna Człowieczego, Kapłana, Słowa Bożego i Syna Bożego. Tego rodzaju schemat pozwala autorowi zaprezentować ciągłość objawienia Starego i Nowego Testamentu i przez pewne naśladowanie „metody dydaktycznej” Pisma św. stopniowo ukazywać coraz głębsze tajemnice Chrystusa. Wprawdzie i tutaj znajdują się ciekawe analizy egzegetyczne i teologiczno-biblijne, (np. obszernie omówienie apokaliptycznej wizji Daniela o Synu Człowieczym, s. 198), zasadniczym wątkiem jest jednak historia rozwoju pojęć teologii i dogmatu chrześcijańskiego.

Autor przedstawia opinie Ojców Kościoła na tle sporów chrystologicznych pierwszych wieków chrześcijaństwa, omawia średniowieczne teorie scholastyczne i uwzględnia też nowoczesne koncepcje z „teologią śmierci Boga” włącznie. Proporcjonalnie do stopnia zawężenia problemu autor rozbudowuje poszczególne elementy swego wykładu omawiając szeroko np. problem wiedzy i poznania u Chrystusa (s. 139—169), lub teorie pośrednictwa kapłańskiego Chrystusa (s. 215—261).

Ustosunkowując się krytycznie do niektórych nowoczesnych prądów teologicznych, czy to w zakresie metodologii (por. s. 7—9), czy w sprawie „teologii śmierci Boga” (s. 329—336), autor sympatyzuje z innymi teoriami, na przykład z teorią H. Schella na temat poznania, jakim dysponował Chrystus w swym człowieczeństwie przed Zmartwychwstaniem.

Książka Duquoca jest rodzajem eseju i pod względem formy ekspozycji stanowi raczej swobodną refleksję niż wykład podręcznikowy. Od czytelnika lektura ta wymaga nie tylko orientacji w historii Kościoła i podstawowych elementach teologii dogmatycznej, ale również we współczesnych pojęciach filozoficznych, a przede wszystkim fenomenologicznych i egzystencjalistycznych, z których autor wiele korzysta.

Myśl Duquoca biegnie często oryginalnym torem, a czytelnik musi skupić uwagę, by wśród wielu skojarzeń i marginesowych aluzji nie stracić z oczu podstawowego nurtu i celu rozważań, które chwilami są zbyt rozwlekłe. Jak na przykład omówienie ontologicznych podstaw powszechnego pośrednictwa Chrystusa.

Na początku każdego większego rozdziału autor podaje wykaz ważniejszych współczesnych opracowań teologicznych danego tematu, który kończy się na literaturze z 1966 roku. Brak indeksu rzeczowego można tłumaczyć faktem, że książka jest tylko częścią większej całości. Wydaje się, że ze względu na skomplikowany charakter wielu rozważań, podział materiału na mniejsze odcinki opatrzone tytułami uwypuklającymi główną myśl autora przyczyniłby się do łatwiejszego przyswojenia tego oryginalnego i pożytecznego dzieła.

Ks. Piotr Lenartowicz SJ, Warszawa